

ŠULSKE NOWINY



Serbska wyša šula Ralbicy
UNESCO projektna šula
www.sorbische-schule-ralbitz.de

Nalětnik 2025
30. lětnik, 291. wudaće

Ze swojim skutkowanjom zwostanje njezapomnity - pčotar knjez Jan Šoŭta

Powěšć wo smjerći knjeza Jana Šoŭty z Konjec je nas zrudžiła. Knjez Šoŭta je wjele lěŭ na Serbskej wyšej šuli Ralbicy cyłodnjowski poskitk pčotarjenje nawjedowaŭ. Z ćětom a dušu je mnohim šulerjam swoju wědu sprosředkowaŭ a tak w młodej generaciji zamoŭwitosć za naslědny wobchad z přirodu šěriŭ. Prawidłownje so za nowymi wučbnymi materialijemi rozhladujo je zajimcow wosebiteho cyłodnjowskeho poskitka našeje wyšeje šule swědomiće we wobchadže z pčotkami a jich zadžerženju wukubŭŭaŭ. Kóždy pjatk wobkedźbowachu šulerjo pčotki a dźiwachu na to, zo nahromadźichu tute dosć kćenjoweho próška. Woni ličachu tež roztoče (Milben), zo njebychu pčotki schorjeli. Husto drapachu měd z pŭastow a kontrolowachu wotstawk mjez nimi, zo bychu pčotki tute přeńć móhli. Woptaće přenjeho samočinjeného mjedu běše stajnje wulki wjeršk za našich młodych pčotarjow. Jich wukubŭŭanje traješe wjacore lěŭta. Na kóncu wukubŭŭanja zložichu šulerjo pruwowanja. Tym, kotřiž to wuspěšnje zmišŭrowachu, dari knjez Šoŭta samo lud pčotkow a steješe jim a swójbny m dale poradžujo a podpěrajo poboku. W kóždym šulskim lěće mějachmy w našim lětnym planje ekskursije do pčóŭnicy w předmjeće biologija kruće zakóŭwjene. Pěši podachu so naši wuknjacy



ke knjezej Šoŭće do Konjec, hdžež wón rady swoje nazhonjenja a swoju wědu w přijomnej rozmoŭnje dźěleše. Při wšěm dźiwaše stajnje na serbsku rěč, na serbske fachowe wurazy a wuzběhny přeco zaso wažnosć być přirodže přichileny. Samozrozumliwje je knjez Šoŭta nas tež při druhich skŭladnosćach a projektach podpěraŭ, kaž na přikŭlad we wobŭtku regionalneho UNESCO-campa w měrcu

2019, hdžež běše sakski kultusowy minister z hosćom. W mjenje našeho cyłeho kolegija wuprajimy swójbje naše najwutrobnije sobužarowanje. Spominamy na wjesoteho a jónkrótneho čłowjeka, kotrehož wutroba za přirodu a wosebje za pčotki biješe. Džakujemy so jemu wutrobnje za jeho podpěru a pomocliwosć na dobro našich šulerjow.

- tekst: Milenka Koberowa, wobrazaj: archiw šulskeje nowiny -

Swědkojo čěkańcy - čěkancy w Ralbicach

18. decembra 2024 smědžachmy wosebitych hosći pola nas na Serbskej wyšej šuli w Ralbicach witać. We wobłuku wučby stawiznow a towaršnowědy wotmě so wuměna z čěkancami. K tomu přeprosychmy organizaciju „Swědkojo čěkańcy“ z Drježdźan.



90-mjeńšinska wuměna započa so z hrajnym zazběhom jako kwis. Při tym so předwěda šulerjow k temje: „Čěkanje, migracija a azyl“ wotprašowaše. Krótka prezentacija twori teoretiski zakład dalšeje wuměny. Tu pokazachu so wosebje rozdžěle mjez zapřijećemi „čěkanc“, „migrant“ a „azyl“. Wosebje zajimawe a wobdźiwanja hódne bě na přikład njejenake wobchadženje z čěkancami z Ukrainy a čěkancami zwonka Europy. Třeći džěl wuměny bě wosebje emocionalny. Mohammed, čěkanc ze Syriskeje, powědaše nam wo swojim čěkanju w lěće 2015. Rozprawješe wo swojim ródnyh kraju, tam knježacej byrgarskej wójnje a jeho tuchwilnym přebywanju w Němskej. K zakónčenju wuměny móžachu šulerki a šulerjo hosćom hišće swoje přihotowane prašenja stajeć. My, kotřiž smy na kraju žiwi, mamy lědma kontakt k čłowjekam z druhich kulturow a spěšnje sudžimy, bjez toho zo smy sami z tutymi rěčeli. Mjez sobu město wo druhim rěčeć a wěstu empatiju za tutu temu wuwiać - to běchu zaměry tuteje wuměny. Wulki džak słuša organizaciji „Swědkojo čěkańcy Drježdźany“ za wopyt kaž tež wšitkim šulerkam a šulerjam za wotewrjeny a fairny dialog.

- tekst a wobraz: Mathias Kliemank -

Knižna premjera „Šula je wutroba wsy“

Za nas, šulerkow a šulerjow 8. lětnika, wotmě so 19. decembra 2024 wulki wjeršk - knižna premjera našeje swójskeje knižki. Hižo wot spočatka šulskeho lěta přihotowachmy so na tutón dzeń. Hač běše to interviewowanje našich rozmownych partnerow abo wopyt w nakładnistwje, hdžež



smědžachmy sobu rozsudzić, kak ma knižka na kóncu wupadać. Ale tež do přihota programa za premjeru wjele časa a prócy inwestowachmy. Jako bě skónčnje tak daloko, bě napjatosć wulka. Wot 4. šulskeje hodžiny spřihotowachmy sportowu halu: Nastajachmy stólcy a jewiščo, natwarichmy budki za małe adwentne wiki a wšitko hodownje dekorěrowachmy. Sami to wězo zdokonjeli njebychmy. Mějachmy na zbožo wulku pomoc našeho domownika, pilnych staršich a našich wučerjow a wučerkow. We 18 hodź. zahaji so wječor z programom, na kotrymž mjez druhim někotre teksty z knihi předčitachmy. Běchmy jara hordži, jako nam knjeni Žurowa a knjez Cyž z Ludoweho nakładnistwa Domowina swójski eksemplar knižki přepodaštaj. Po programje dachu sej wopytowarjo w dohodownej atmosferje stódnje přikuski zestódžec. Nastachu rozmołwy wo dyrdomdejach šulskeho časa a

wězo wužichu mnozy móžnosć, sej knižku kupić. Jeli sće tež Wy nětko wćipni na našu knižku, móžeće sej ju pola nas w šuli abo w kwětkarni „Kostrjanc“ w Ralbicach kupić.

Džakujemy so wutrobnje wšěm, kotřiž su nam při premjerje pomhali, kaž tež LND, zo su nam swójsku knižku zmóžnili.



- tekst: Patricia Dittrichec, Hańža Handrikec, wobrazaj: 8. lětnik -

Džeń wotewrjenych duri

Wutoru, dnja 14.01.2025 zarjadowaše naša Serbska wyša šula Ralbicy, kaž kóždy lěto, džeń wotewrjenych duri. Mnoho džěči ze zakładnych šulow we wokolinje přichwata, zo bychu sej šulu, nowe předmjety a wuwučowacych bliže wobhladali. Nimo toho smědzachu tež něšto praktiske činić. To běše na přikład mikroskopowanje z rjadownju 9/2 abo džěto z ličakami w kompjuterowym kabineće z rjadownju 9/1. Wosebity zajim wubudži 3-D-čiščak, kotryž modelěruje mnohodimensionalne objekty. Tež na twarskich projektach so džěči wobdžělichu a naposledk móžachu sej muffin zestodžec dać. Wječor běchu durje potom za staršich wotewrjene, kotřiž we wšelako spřihotowanych fachowych kabinetach mnoho informacijow zhonichu. Cyłkownje bě wothłós dnja wotewrjenych duri pozitiwny. - tekst: Milan Borška, wobrazaj: 9. lětnik -



Wuhódaj słowa!

Póstnicy wopisuja so tež jako „pjaty ...”. _____

Hdy su póstnicy nimo? (prěni džeń póstneho časa)

Najwjětši póstniski ćah Němskeje je w kotrym měsće? _____

Kotre pjelnjenje ma pampuch? _____

- prašenja: Jakub Barč, wutušćenje w přichodnym wudaću -



INFORMACIJE – TERMINY – WŠELČIZNY

wot 03. do 07. nalětnika

wot 25. do 27. nalětnika

wot 26. do 28. nalětnika

01. jutrownika

přizjewjenje do 5. lětnika

9/1 a 9/2 - rjadowniska jězba do Weimara

6. lětnik - Olympiada serbskeje rěče we
Wodowych Hendrichecach

staršiske rěčne hodžiny

zbytne wobrazy a grafiki: www.pixabay.de